



ارزیابی رشد بنه‌های دختر زعفران تحت تأثیر پسماند پسته و کود مرغی تجاری شده

محمدشاهین دانشمندی^{۱*}، سید محمد سیدی^۲

^۱ گروه تولیدات گیاهی، دانشکده علوم کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تربت حیدریه؛ daneshmandi@torbath.ac.ir
^۲ گروه آگروتکنولوژی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد؛ se.seyyedi@mail.um.ac.ir

چکیده

به منظور بررسی واکنش بنه‌های دختر زعفران تحت تأثیر کاربرد پسماند پسته و کود مرغی پلت شده، آزمایشی به صورت فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با سه تکرار در گلخانه تحقیقاتی دانشگاه تربت حیدریه اجرا شد. در این آزمایش، سطوح کاربرد پسماند پسته (صفر، ۲۰، ۴۰ و ۶۰ تن در هکتار) و کود مرغی تجاری شده (صفر، ۳، ۶ و ۹ تن در هکتار) به عنوان عامل اول و دوم آزمایش در نظر گرفته شدند. با محاسبه حجم گلدان‌های مورد استفاده، تیمارهای ذکر شده به خاک گلدان‌ها اضافه شد. طبق نتایج آزمایش، سطوح پسماند پسته و کود مرغی تجاری شده تأثیر معنی‌داری بر تعداد و وزن بنه‌های دختر زعفران (کمتر از ۵ گرم)، متوسط (۵/۱ تا ۱۰ گرم) و درشت (۱۰/۱ تا ۱۵ گرم) داشت. همچنین اثر متقابل پسماند پسته و کود مرغی تجاری شده، تأثیر معنی‌داری بر تعداد و وزن بنه‌های متوسط داشت. بر اساس نتایج آزمایش، افزایش سطوح پسماند پسته و کود مرغی تجاری شده سبب بهبود تعداد و وزن بنه‌های دختر متوسط و درشت شد. به عنوان نمونه، در نتیجه مصرف ۶۰ تن در هکتار پسماند پسته نسبت به عدم مصرف آن، تعداد بنه‌های دختر درشت تا ۸۱ درصد افزایش یافت.

کلمات کلیدی: بنه‌های دختر، پسماند پسته، کود مرغی تجاری شده.

مقدمه

زعفران به عنوان یک محصول زراعی استراتژیک و راهبردی در ایران، جایگاه ویژه‌ای در حوزه صادرات و ارزآوری ملی ایفا می‌کند (Aghaei & Rezagholizadeh, 2011). در سال ۱۳۹۶، سطح زیر کشت و تولید زعفران در ایران به ترتیب معادل ۱۰۵۰۰۰ هکتار و ۳۳۶ تن برآورد شده است. از طرفی، حدود ۵۶ درصد زعفران ایران در استان خراسان رضوی تولید می‌گردد و همچنین حدود ۳۷ درصد محصول زعفران در این استان، حاصل کشت در مزارع منطقه تربت حیدریه است (Agricultural statistics, 2017).

به دلیل اقلیم نیمه‌خشک در استان خراسان رضوی، کمبود مواد آلی خاک از معضلات اصلی مزارع زعفران کاری در این استان به شمار می‌رود (Koocheki et al., 2017). در نتیجه، بهره‌گیری اصولی از کودهای تجاری به تنهایی و یا همراه با بقایای مواد آلی (Rezvani Moghaddam et al., 2013) به ویژه پسماند پسته (Daneshmandi, 2017) ممکن است در کاهش بروز مشکلات ذکر شده و نهایتاً افزایش رشد و عملکرد بنه‌های دختر گیاه مفید باشد. طبق توضیحات ذکر شده، این مطالعه با هدف بررسی واکنش بنه‌های دختر زعفران تحت تأثیر پسماند پسته و کود مرغی تجاری شده در شرایط کنترل شده گلخانه اجرا شد.

^۱ - محمدشاهین دانشمندی - daneshmandi@torbath.ac.ir